

Trekmessen

Trekmessen zijn specifieke gereedschappen die de afgelopen jaren op een vernieuwde interesse mogen rekenen. Afgezien van de ambachtelijke stoelenmakerij, hebben we het dan vooral over bosbouwers die de QD-methode toepassen (zie Bosrevue 42). Wat ze precies met die scherpe dingen van plan zijn en wat er allemaal bij komt kijken, kom je hier te weten.

Een trekmes is een tweehandig enkelvoudig snijwerktuig dat ontworpen is om hout zoals stelen, wielspaken en stoelpoten ruw vorm te geven. De vlakke kant wordt tegen het werkstuk geleid, en de vouw van de snede ligt bovenaan. Het snijproces sturen, doe je met een subtiele polsbeweging. Snijden gaat het vlotst met de snede schuin t.o.v. de snijrichting.

Met een trekmes kan je ook paalhout ontschorsen of jonge bomen ringen. Precies bij die laatste toepassing brandt de lamp, als een bosbeheerder enkele concurrenten rond een optie-toekomstboom wil ringen. Bij de QD-methode (qualificeren-dimensioneren) gebeurt dat aan het eind van de kwalificeringsfase. Ringen is dan beter dan omzagen: de natuurlijke stamreiniging wordt minder onderbroken, de ingreep geeft geen verstoring van het bos en het gebruik van handgereedschap is ergonomisch gunstig.

In de gespecialiseerde bosbouwhandel zijn trekmesen in combinatie met een staalborstel verkrijgbaar, specifiek ontworpen voor het ringen van bomen tot een twaalf cm diameter (vb. kambiflex). Ze werken het best in de lente en de vroege zomer: met het vrij botte trekmes wordt de schors van het stammetje verwijderd, en aansluitend wordt het cambium weg geborsteld om hergroei te voorkomen. Werkt goed, maar de trekmesen worden erg bot geleverd en dat is vermoeiend snijden. Een nadeel van de staalborstel is dat je twee keer rond het boompje moet lopen.

Voor hetzelfde budget als een bos-trekmes, heb je een topkwaliteit trekmes voor (groen)houtbewerking. Deze trekmesen hebben een klassieke opbouw: twee goed gevormde houten handvaten met daartussen een licht gekromde snede van hoogwaardig gereedschapsstaal. Veel fabrikanten leveren hun trekmes scherp voor gebruik en met een lederen beschermkap voor de snede. Je kiest beter voor een model met een rechte achterzijde dan met een holle snede, dat is veel gemakkelijker slijpen achteraf. Met dezelfde krachtinspanning als waarmee je

ROBBIE GORIS, Inverde

de schors wegschraapt met een kambiflex, haal je nu gelijk de schors, het cambium en de eerste jaarring hout weg. Dieper dan één jaarring hout moet je niet willen schillen. Dan sterft de geringde boom te snel af. Het is bovendien verspilling van krachten. Maar door zo'n vlijmscherp trekmes bespaar je jezelf wel een rondje extra rond de boom!

Tot slot nog dit, als het trekmes uit je handen valt, probeer het niet te vangen maar laat het gewoon op de grond vallen. Een trekmes dat je niet met twee handen vasthoudt, kan erg gevaarlijk zijn! ■